

VVVF Coatings Care[®] jaarverslag 2006

Coatings Care[®] bescherming van Mens en Milieu

vereniging van verf- en drukinktfabrikanten

VVVF

.nl

Inhoudsopgave

Resultaten

De Nederlandse verf- en drukinktindustrie	3
Veiligheid en gezondheid	4
Milieu	6
Productontwikkeling en opleiding	7
Informereren van de omgeving	8
Toekomst	8
Deelnemers enquête	8

Bijlage: Lijst gebruikte afkortingen

VVVF Coatings Care[®] jaarverslag 2006

Coatings Care[®] bescherming van mens en milieu

De verf- en drukinktindustrie maakt producten voor verfraaiing, bescherming, communicatie, etc. Verven en drukinkten zijn samengesteld uit duizenden verschillende chemische stoffen die allemaal een specifieke bijdrage leveren aan de eigenschappen van het product. Deze chemische stoffen zorgen er voor dat verven of en drukinkten hun essentiële eigenschappen verkrijgen die ze optimaal geschikt maken voor hun toepassing.

Een aantal van deze chemische stoffen kan gevaarlijk zijn voor veiligheid, gezondheid en/of milieu. De Nederlandse Verf- en Drukinktindustrie ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om deze risico's zo veel mogelijk te beperken. De Nederlandse verf- en drukinktindustrie neemt daarom deel aan het wereldwijde Coatings Care-programma.

Coatings Care is het veiligheid-, gezondheid- en milieu-initiatief voor verf- en drukinktproducenten en leveranciers over de gehele wereld. Het programma staat voor het streven naar voortdurende verbetering van bedrijfsactiviteiten als productontwikkeling, productie, distributie en opslag van chemische producten en het geven van informatie hierover.

De Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten (VVVF) wil zijn leden stimuleren hun activiteiten als innovatieve en verantwoord werkende ondernemingen verder uit te bouwen. Het project Coatings Care is hiervoor als middel uitgekozen. Via dit project willen de leden van de VVVF laten zien wat de resultaten van hun inspanningen zijn op het gebied van duurzaam ondernemen.

Met de enquête Performance Indicators (PI's) vraagt de VVVF van zijn leden gegevens over veiligheid, gezondheid en milieu. Die gegevens zijn samengevat in dit Coatings Care Jaarverslag. Vanaf 2005 zijn alle VVVF-leden verplicht om jaarlijks, vòòr 1 juni, de volledig ingevulde enquête Performance Indicators aan de VVVF toe te zenden.

VVVF-leden die, naast het aanleveren van de Performance Indicators, ook voor 1 juni een zgn. VGM-jaarverslag uitbrengen, hebben het recht om het Coatings Care logo te voeren.

RESULTATEN

De resultaten zijn gebaseerd op de aan het VVVF-bureau aangeleverde Performance Indicators over het jaar 2006. Van de PI's zijn er 9 gebaseerd op door CEPE ontwikkelde PI's. De PI's zijn verwerkt tot relatieve gegevens en weergegeven in tabellen.

De resultaten zijn in een viertal onderdelen weergegeven:

- De Nederlandse verf- en drukinktindustrie,
- Veiligheid en gezondheid,
- Milieu,
- Productontwikkeling en opleiding.

De gegevens over 2006 zijn afkomstig van 85 verf- en drukinktfabrikanten en importeurs.

De Nederlandse verf- en drukinktindustrie

Tabel 1

Bedrijven (aantal)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aantal leden VVVF		105	105	100	89	86	86
- producerende bedrijven		85	85	82	66	66	66
-importerende bedrijven		20	20	18	23	20	20
Aan deelnemers aan de CC-enquête	54	44	44	61	68	74	85
- producerende bedrijven		39	39	55	55	59	65
- importerende bedrijven		5	5	13	13	15	20
Aantal bedrijven dat het jaarverslag VGM heeft opgesteld	37	39	39	16	16	14	23

Ondanks het Bindend Besluit van december 2005, blijkt dat één lid zich daaraan niet houdt. Het bestuur van de VVVF zal met dit bedrijf overleggen en het sanctiebeleid, dat samen met het Bindend Besluit is vastgesteld, uitvoeren.

Tabel 2

Productievolume (tonnen)	2002	2003	2004	2005	2006
Geproduceerd in Nederland (deelnemers aan de enquête)	408.755	496.612	505.894	515.779	500.593

Het productievolume betreft niet alleen verf en drukinkt maar ook andere producten zoals poedervormige vulmiddelen, van natuurlijke olie afgeleide producten en lijmen etc.

Tabel 3

Medewerkers (aantal fte's)	2002	2003	2004	2005	2006
Totaal in de verf- en drukinktindustrie	6533	6549	6200	6100	5.900
Totaal deelnemers aan de enquête	5345	6028	5885	5844	5.624
- medewerkers in vaste dienst				5406	5.332
- medewerkers op contractbasis				441	292
- medewerkers in dienst bij producerende bedrijven	5255	5854	5534	5478	5.343
- medewerkers in dienst bij importerende bedrijven	90	174	351	368	281

In tabel 3 is het aantal medewerkers weergegeven dat werkzaam is bij de bedrijven die enquêtegegevens hebben aangeleverd. De enquêteresultaten over 2006 betreffen bedrijven

waar 96 % van de werknemers in de totale bedrijfstak werkzaam zijn. Het percentage geeft aan dat de resultaten als representatief voor de gehele branche te beschouwen zijn.

Een aantal verf- en drukinktfabrikanten is er toe overgegaan om hun zorgsystemen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu te certificeren. Op voorstel van CEPE is hiervoor in 2005 een nieuwe PI ingevoerd.

Tabel 4

Aantal gecertificeerde bedrijven	2005	2006
Totaal aantal bedrijven met één of meer certificaten	40	39
- waarvan met kwaliteitssysteem ISO 9000	40	39
- waarvan met milieusysteem IOS 9000	22	21
- waarvan met arbo-systeem ISO 18000 (OHSAS)	4	5

Veiligheid en gezondheid

Ongevallen

Een beroepsongeval is een werkgerelateerd ongeval waarbij één of meer medewerkers letsel hebben opgelopen. Door het ongeval hebben één of meer medewerkers één of meer dagen niet kunnen werken.

Tabel 5

Ongevallen	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Beroepsongevallen (als % van totaal fte's)	2.30	1.33	1.01	1.09	1.32	0.92
- waarvan medewerkers in vaste dienst					0.99	0.75
- waarvan medewerkers op contractsbasis					0.33	0.17
Dodelijke ongevallen (aantal)		0	0	0	0	0
- medewerkers in vaste dienst (aantal)					0	0
- medewerkers op contractsbasis (aantal)					0	0

In 2006 is er een duidelijk afname in het aantal beroepsongevallen. Een verklaring is hier niet voor. In de afgelopen 5 jaren hebben zich geen dodelijke ongevallen voorgedaan.

Ziekteverzuim

Goed ziekteverzuimmanagement bevordert de vermindering van ziekteverzuim. Het percentage ziekteverzuim (zoals vermeld in onderstaande tabel) is berekend door het aantal opgegeven ziekte-dagen te delen door het totaal aantal gewerkte dagen van alle medewerkers (uitgaande van 210 werkzame dagen per jaar per medewerker). Dit percentage wordt ter vergelijking naast de percentages van het CBS geplaatst.

Tabel 6

Ziekteverzuim (%)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totaal ziekteverzuim	6,00	7,64	6,68	5,68	6,30	5,65
- van producerende bedrijven		7,71	6,81	5,82	6,51	5,82
- van importerende bedrijven		3,77	2,18	3,42	3,10	2,42
Percentage landelijke (CBS)		5,10	4,50	4,60	4,0	
Percentage industrie (CBS)		6,80	6,10	5,90	5,4	

Bovenstaande tabel laat een hoger percentage ziekteverzuim in de verf- en drukinktindustrie ten opzichte van het landelijke percentage. De reden is de wijze waarop de percentages

worden berekend. Naast de verschillende berekenmethodes wordt ook het begrip ziekte anders gedefinieerd. Het CBS vindt bijvoorbeeld dat ook zwangerschapsverlof hieronder valt.

Reeds vanaf 1997 berekent de VVVF het percentage zoals hierboven vermeld. Dit maakt een betrouwbare vergelijking door de jaren heen mogelijk en is er een dalende trend waar te nemen. De grote sprong van 6% in 2001 naar 7,64% in 2002 is opvallend en wordt veroorzaakt door de andere opzet van het jaarverslag.

Blootstelling van werknemers aan oplosmiddelen

Veel werknemers in de verf- en drukinktindustrie werken dagelijks met oplosmiddelen. Ondanks het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en bedrijfstechnische maatregelen is blootstelling in één of andere vorm soms onvermijdelijk en brengt risico's met zich mee. Een van deze risico's is het oplopen van het Organisch Psycho Syndroom (OPS). OPS is een aandoening aan het zenuwstelsel of een hersenbeschadiging die kan ontstaan als gevolg van langdurige beroepsmatige en vaak intensieve blootstelling aan hoge concentraties oplosmiddelen.

Indien er tijdens het verplichte Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO) OPS-symptomen worden waargenomen bij een werknemer, moeten er vervolgtesten worden uitgevoerd. De resultaten uit deze testen kunnen leiden tot een doorverwijzing naar een Solventteam. Een Solventteam is een onderdeel van het Centrum voor Beroepsziekten waar nader onderzoek wordt verricht naar OPS. Zij stellen vast of het om OPS gaat.

Om de risico's verder te beperken heeft de VVVF in 2002 een arboconvenant afgesloten met FNV Bondgenoten, CNV BedrijvenBond, De Unie en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De looptijd van het convenant eindigde in 2006. Het doel van het convenant was het terugdringen van de blootstelling aan oplosmiddelen. Het streven was (en is!) om de blootstelling aan oplosmiddelen op termijn te reduceren tot de helft van de wettelijke toegestane waarden voor oplosmiddelen.

Tabel 7

Blootstelling aan VOS (%)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Fte's blootgesteld aan VOS	-	-	26,7	24,9	28,3	32,9	29,3
Aantal personen doorverwezen naar Solventteam	6	4	3	5	2	2	3

De definitie van VOS (oplosmiddelen):

Vluchtige Organische Stof die een dampspanning heeft die groter is dan 0,01 kPa (0,1 mbar) bij 20°C.

Gebruik van gevaarlijke stoffen

Verven en drukinkten zijn samengesteld uit vele verschillende chemische stoffen. Een aantal van deze stoffen is gevaarlijk. Hoe groot het risico van gevaarlijke stoffen voor de gezondheid is, is afhankelijk van hoe vaak en hoe langdurig de werknemer wordt blootgesteld aan deze stoffen en hoe hoog de concentraties zijn.

Stoffen die onder meer gevaarlijk zijn voor veiligheid en gezondheid van medewerkers van de verf- en drukinktindustrie worden CMR-stoffen genoemd. CMR staat voor Carcinogeen, Mutageen en Reprotoxisch. Om risico's te voorkomen hanteert de verf- en drukinktindustrie extra strenge veiligheidsregels voor het werken met deze CMR-stoffen. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van het door de VVVF ontwikkelde INVECO-systeem. Met dit aanduidingssysteem kunnen werknemers op de werkvloer gemakkelijk grondstoffen en halfabrikaten herkennen en bijbehorende veiligheidsmaatregelen nemen.

Milieu

Gebruik van gevaarlijke stoffen

Een klein deel van verven en drukinkten komt tijdens het productieproces in afvalwater, slib of afval terecht. Aan het einde van de levenscyclus - applicatie - komt ook een deel in het milieu terecht. Het reduceren van gevaarlijke stoffen in verven en drukinkten heeft dus ook reductie van milieubelasting tot gevolg.

In onderstaande tabel worden gevaarlijke stoffen onderverdeeld in 2 categorieën: TCMR en VOS. T-, C-, M- en R-stoffen staat voor Toxic, Carcinogeen, Mutageen en Reprotoxisch.

Tabel 8

Gevaarlijke stoffen (%) t.o.v. totaal verbruik stoffen	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Verbruik T-, C-, M- en R-stoffen (excl. VOS)	3,4	4,2	2,9	1,1	1,0	1,1
Verbruik VOS	13	16,5	13,7	12,1	12,4	12,8

Het gebruik van gevaarlijke stoffen zal zich naar verwachting rond de 1% stabiliseren in de komende jaren.

Oplosmidelemissie

De Nederlandse verf- en drukinktindustrie ondersteunt activiteiten in Nederland en Europa die leiden tot reductie van oplosmidelemissie. Oplosmidelemissie vindt plaats tijdens productie van verf en inkt en tijdens de verwerking ervan door de gebruikers. Het grootste deel van de emissie vindt niet tijdens de productie, maar tijdens de verwerking en droging van het product plaats. De emissie tijdens productie is naar verhouding gering.

De VVVF-leden verrichten actief onderzoek naar het verminderen van emissie tijdens productie en bij gebruik door afnemers. De meest effectieve manier van het beperken van emissie is bronbestrijding, het produceren van producten met minder oplosmiddel.

De verfrichtlijn (2006/42/EG) stelt grenzen aan de hoeveelheid oplosmiddel die in gebruiksklare producten voor de sectoren deco en autoreparatie aanwezig mogen zijn vanaf 2007. Vooruitlopend op deze regeling is onze industrie actief bezig met het ontwikkelen en op de markt brengen van steeds meer producten met lage hoeveelheden oplosmiddel, voorbeelden hiervan zijn watergedragen en high solid verven.

Verder volgt de verf- en drukinktindustrie de regels uit het Oplosmiddelbesluit (1999/13/EG) voor wat betreft de reductie van oplosmiddelen tijdens productieactiviteiten.

De VOS-emissie ten gevolge van productieactiviteiten betreft onder andere de emissie als gevolg van verdamping tijdens de productie en verdringingsverlies bij bijvoorbeeld het vullen van tanks.

Tabel 9

VOS-emissie (%)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Emissie t.g.v. productieactiviteiten	0,50	0,50	0,29	0,24	0,17	0,16	0,16

In bovenstaande tabel is een dalende trend waar te nemen. De daling is onder meer toe te schrijven aan het produceren van meer watergedragen en high solid producten.

Het resultaat geeft aan dat de verf- en drukinktindustrie als zodanig slechts een zeer beperkte bijdrage heeft aan het voor Nederland vastgesteld emissieplafond (184 kton per jaar voor 2010).

Afval

De VVVF monitoort in het kader van Coatings Care jaarlijks de hoeveelheid bedrijfsafval en gevaarlijk afval.

Tabel 10

Afval (%) t.o.v. productievolume	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totaal %	3,6	3,7	3,0	2,5	2,7	6,8	3,6
- Niet-gevaarlijk afval (Bedrijfsafval)			1,2	1,0	1,4	2,0	2,2
- Gevaarlijk afval	2,3	2,0	1,8	1,5	1,3	4,8	1,4
Eenmalige verpakkingen			0,6	0,9	1,9	1,6	1,6

Uit de enquêtegegevens komt een beeld naar voren dat een aantal bedrijven in 2005 een (eenmalige) grotere hoeveelheid afval heeft afgevoerd.

Energieverbruik

Produceren van verf en drukinkt kost energie. Door onderzoek en ontwikkeling worden productietechnieken en grondstoffen vernieuwd en daalt het energieverbruik jaarlijks.

Tabel 11

Energie (kWh)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Gemiddeld verbruik per ton product	625	464	456	446	442	402
Spreiding Min.	30	65	61	69	97	44
Max.	2300	1948	1652	1811	1934	1917

De ingezette daling van het gebruik aan energie zet zich door.

Productontwikkeling en opleiding

Productontwikkeling

Het doel van het verzamelen van gegevens over productontwikkeling is inzicht te krijgen in het onderdeel productontwikkeling van Coatings Care. Het eerste jaar waarover deze gegevens zijn verzameld is 2002. Naarmate de gegevens langer worden verzameld, zullen de intenties van de verf- en drukinktindustrie op het gebied van productontwikkeling duidelijk worden.

Tabel 12

Productontwikkeling	2002	2003	2004	2005	2006
Geen specifieke productontwikkeling t.a.v. VGM (%)	4,9	10,7	12,9	6,3	16
Keuze grondstoffen bepaald door kwal., prijs, markt (%)	43,9	42,9	45,7	44,4	37
Alle ontwikkelingen gericht op verminderde belasting mens en milieu (%)	51,2	46,4	41,4	49,2	47

Uit de gegevens is op te maken dat in 2006 de productontwikkeling opnieuw minder gericht op verminderde belasting van mens en milieu. De economische situatie speelt hier een rol. Met name de voortdurende stijging van de prijzen van grondstoffen zorgt ervoor dat er geen capaciteit beschikbaar is voor productontwikkeling specifiek gericht op vermindering van de belasting van mens en milieu.

Opleiding

De verf- en drukinktindustrie hecht veel waarde aan goed opgeleide werknemers aangezien een kwalitatief hoogwaardig product niet kan worden gemaakt zonder deskundig personeel.

Tabel 13

Opleiding	2002	2003	2004	2005	2006
Aantal gevolgde opleidingen m.b.t. VGM	278	372	606	1020	1023
Opleidingen als % van totaal aantal medewerkers	5,2	6,2	10,3	17,5	18

Bovenstaande tabel laat een sterke stijging in het aantal gevolgde opleidingen zien.

Informereren van de omgeving

Een belangrijk onderdeel van Coatings Care is transparantie en communicatie. Dit jaarverslag en de jaarverslagen van individuele leden worden ingezet om de stakeholders van de verf- en drukinktindustrie te informeren over veiligheid, gezondheid en milieu in de bedrijfstak.

Individuele Coatings Care-jaarverslagen kunt u opvragen bij de desbetreffende organisatie.

Toekomst

De VVVF zal haar inspanningen voortzetten en haar leden stimuleren om zich te blijven verbeteren op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu.

Veel van de activiteiten, die de leden willen gaan ondernemen, zijn gericht op verlaging van het ziekteverzuim, terugdringen en weren van schadelijke stoffen, verdere verlaging van blootstelling aan oplosmiddelen en het ontwikkelen van producten die voldoen aan nieuwe richtlijnen zoals de Europese Verfrichtlijn (2006/42/EG).

De verf- en drukinktindustrie houdt zich ook bezig met de gevolgen die de nieuwe Europese wetgeving op het gebied van stoffenbeleid REACH, zal hebben. Het verwachte effect van REACH is dat er veel chemische stoffen van de markt zullen verdwijnen. Dit zal er toe leiden dat veel onderzoekscapaciteit nodig zal zijn om producten te herformuleren.

Deelnemers enquête

Deelnemers enquête	VGM-verslag
Akzo Nobel Decorative Coatings BV	X
Akzo Nobel Aerospace Coatings BV	X
Akzo Nobel Car Refinishes BV	X
Alabastine Holland BV	
Anker Verven BV	
Verffabriek Ardo BV	
Baril Coatings BV	X
BASF Coatings Services BV	
De Beer Lakfabrieken BV	
BICCS Industrial Coatings BV	
A. Bok en Zonen BV	

Bristol Coatings Holland BV	
Caparol Nederland	
Chugoku Paints BV	
Coldec Productie BV	
CPS Color BV	
Cronolin Paint BV	
Delmonte Bouwchemie BV	
Digo Products BV	
Verfindustrie Drost BV	
Drywood Coatings BV	X
DuPont Performance Coatings Ned.	
Eques Coatings BV	
Farball Holland BV	
Flexchemie BV	
Flint Ink 's-Gravensande BV	
Flint Ink Helmond BV	
Flint Ink Winschoten BV	
Frencken Fabrieken BV	
Gijsman Epoxy Producten BV	
W. Heeren & Zoon BV	
Hempel (The Netherlands) BV	X
Herfst en Helder BV	
Hermadix Coatings BV	X
HIM Chemie BV	
Hoeka BV	X
Holland Coatings Industries BV	
International Paint (Ned) BV	
Jotun BV	
Kamper Verf- en Lakfabriek BV	
Keim Nederland BV	
Kluthe Benelux BV	
Kon. Drukinktfabrieken Van Son BV	
P.K. Koopmans - NELF Lakfabrieken BV	
Korthals Lakken BV	
Lakfa Verffabriek BV	X
Neverlak BV	
Norway Coatings BV	
Phoenix Verffabriek BV	
PPG Coatings BV	
PPG Industries	
PPG Industries Netherlands BV Protective & Marine Coatings	
Relius Benelux	
Remmers Bouwchemie BV	
Rust-Oleum Netherlands BV	
SABA Dinxperlo BV	
Schaepman's Lakfabrieken BV	

Siegwerk Benelux BV	
Sigma Kalon Deco BV	
Sigma Kalon Industrial Coatings BV	
Sigma Kalon Marine & Protective Coatings BV	
Sika Nederland BV	
Soen's Meubelbeitsen BV	
SPS B.V.	X
Strikolith BV	
Sun Chemical Diepdruk	
Sun Chemical O+R	
Teodur (Dupont Teodur)	
Tollens Coatings BV	
Touwen & Co. BV	
U.P. Quality & Environment BV	X
Veluvine BV	X
Vista BV	
Visprox BV	
Vliegenthart BV	
Verffabr. H. de Vos & Zn. BV	
Van Wijhe Verf BV	
XSYS Print Solutions Benelux BV	
De IJssel Coatings BV	
Zandleven Coatings BV	

OVER DE VVVF

De VVVF is de Nederlandse vereniging van de verf- en drukinktindustrie.

De missie van de VVVF luidt:

- De VVVF strijdt voor werkbare omgevingsvoorwaarden voor productie van en handel in verf en drukinkt.
- De VVVF versterkt de positie en de ontwikkeling van de branche. Hiermee bevordert zij de economische vooruitgang van haar leden.
- De VVVF heeft als doel haar leden bij te staan, als bron van informatie in het algemeen en als aanspreekpunt
- De VVVF is een vereniging van leden voor leden, waarbinnen ook aandacht is voor sociale contacten.

De VVVF is lid van CEPE, de Europese koepelorganisatie van de verf- en drukinktindustrie.

Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten
Postbus 241
2260 AE Leidschendam
Telefoon: 070- 444 06 76
Fax: 070 - 444 06 84
E-mail: secretariaat@vvvf.nl
Website: www.vvvf.nl

Kijk voor meer informatie over veilig werken met verf op: www.veiligmetverf.nl

Bijlage

Lijst gebruikte afkortingen

C	Carcinogeen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEPE	Conseil Européen des Associations de Fabricants de Peintures, d'Encres d'Imprimerie et de Couleurs d'Art. Dit is de Europese koepelorganisatie van de verf- en drukinktindustrie
CC	Coatings Care
FTE	Full time equivalent
kWh	kiloWattuur
M	Mutageen
PI	Performance Indicator
R	Reprotoxisch
T	Toxic
VGM	Veiligheid, Gezondheid en Milieu
VOS	Vluchtige Organische Stoffen
VVVF	Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten